

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΕΛΟΤ1429 ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΟΥ

Θα πρέπει αναμφισβήτητα κανείς να αναγνωρίσει τις προσπάθειες της Πολιτείας για θέσπιση απαιτήσεων διαχειριστικής ικανότητας στους Φορείς που υλοποιούν δημόσια έργα, οι οποίες δρομολογήθηκαν περί τα τέλη της περιόδου 2000-2006, τέθηκαν σε εφαρμογή στις 11.01.2008 κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 και ισχύουν με διάφορες παραλλαγές μέχρι σήμερα. Ειδικότερα μόνο κατά την διάρκεια 08.09.2009 έως 28.05.2010 προβλέφθηκε η υποχρεωτικότητα εφαρμογής του ειδικού προτύπου ΕΛΟΤ1429 - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝ ΕΡΓΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ, που θεσπίσθηκε για τον σκοπό αυτό. Κατά το υπόλοιπο χρονικό διάστημα και μέχρι σήμερα οι απαιτήσεις επάρκειας των Φορέων περιορίζονται σε ορισμένες γραφειοκρατικές και νομοθετικές προβλέψεις που μόνο στην αύξηση της συνθετότητας των διαδικασιών ένταξης έργων στο ΠΕΠ τελικά συνέβαλαν, χωρίς καμία ουσιαστικά βελτίωση στη διαχειριστική ικανότητα των Φορέων. Η ακύρωση στην πράξη της εφαρμογής του ΕΛΟΤ 1429 οφείλονταν μάλλον στην συρρίκνωση στον αριθμό των τελικών δικαιούχων Φορέων στο ΠΕΠ που επήλθε με την εφαρμογή του ν3852/07.06.2010 – ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ, παρά στην οικονομική κρίση που επήλθε. Ούτως ή άλλως ένας από τους σκοπούς της υποχρέωσης των Φορέων για διατήρηση συστήματος διαχειριστικής επάρκειας ήταν και ο δραστικός περιορισμός των δυνητικών δικαιούχων στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

Αν σκεφτούμε όμως ότι το ΕΛΟΤ 1429 είναι ουσιαστικά μια προσπάθεια δημιουργίας ενός προτύπου ωριμότητας οργανισμών όπως τα διεθνή πρότυπα P3M3 (UK), OPM3 του PMI, με πρόβλεψη μάλιστα τριών επιπέδων ωριμότητας, θα πρέπει να κριθεί από την σκοπιά της θεωρίας διαχείρισης έργων. Θα πρέπει συνεπώς να θεωρεί το έργο *ως μια οποιασδήποτε μορφής δραστηριότητα που έχει τα χαρακτηριστικά της προσωρινότητας και της παραγωγής ενός μοναδικού προϊόντος ή υπηρεσίας και να μην αναφέρεται μόνο σε έργα που παράγουν ως προϊόν ένα τεχνικό έργο*. Θα πρέπει συνεπώς στο πρότυπο αυτό να περιγράφεται η εφαρμογή από τους οργανισμούς με επαναληπτικό τρόπο των πέντε διεργασιών, δηλαδή της έναρξης (initiating), του σχεδιασμού (planning), της εκτέλεσης (executing), του ελέγχου – παρακολούθησης (monitoring&controlling) και του κλεισίματος (closing).

Η δομή του προτύπου ΕΛΟΤ1429 εδράζεται στην αντίληψη ότι τα έργα που προβλέπονται στον οδηγό εφαρμογής ΕΛΟΤ 1431-1 «*Οδηγός εφαρμογής του ΕΛΟΤ 1429 για οργανισμούς υλοποίησης δημόσιων τεχνικών έργων υποδομής*», ονομαζόμενα ως έργα κατηγορίας Α, ανήκουν στην κατηγορία των κατασκευαστικών έργων, ο κύκλος ζωής των οποίων αποτελείται από τρεις φάσεις – υποέργα, δηλαδή την *ωρίμανσή (μελέτες και αδειοδοτήσεις) και την κατασκευή και παραλαβή*. Αντίστοιχα, τα έργα που προβλέπονται στον οδηγό εφαρμογής ΕΛΟΤ 1431-2 «*Οδηγός εφαρμογής του ΕΛΟΤ 1429 για οργανισμούς υλοποίησης δημόσιων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών*», ονομαζόμενα ως έργα κατηγορίας Β, είναι έργα με μια φάση στον κύκλο ζωής τους.

Κύριο χαρακτηριστικό των υποέργων αυτών είναι ότι δεν μπορεί να ξεκινήσει η υλοποίηση κάποιου από αυτά, αν δεν ολοκληρωθεί το προηγούμενο, είναι δηλαδή τύπου «καταρράκτη». Τα σημεία διέλευσης από το ένα υποέργο στο άλλο, όπου λαμβάνονται αποφάσεις είτε από τα Δημοτικά ή Διοικητικά ή Περιφερειακά Συμβούλια για συνέχιση ή μη του έργου από το ένα υποέργο - φάση στο άλλο, είτε από τις Διαχειριστικές Αρχές για ένταξή τους ή όχι σε πρόγραμμα χρηματοδότησης, είναι πολύ σημαντικά, επειδή στα σημεία αυτά μπορεί να σταματήσει (kill the project) ένα έργο. Παράλληλα ο οργανισμός θα πρέπει να συγκεντρώνει τις προσπάθειές του με διαφορετικό κάθε φορά τρόπο, εφαρμόζοντας και τις πέντε παραπάνω ομάδες διεργασιών ώστε να οργανώνει και να ολοκληρώνει κάθε υποέργο.

Αντίστοιχα, ένα έργο κατηγορίας Β μπορεί να είναι μόνο προμήθεια ή μια υπηρεσία που δεν αποτελεί φάση ή υποέργο ενός κατασκευαστικού έργου (δηλαδή υπηρεσία εκτός Ν3316/05, που με απόφαση του Ελ. ΣΥΝ. έχει ήδη τεθεί η διαχωριστική αυτή γραμμή). Τα έργα αυτό της κατηγορίας Β δεν επιμερίζεται σε φάσεις ή υποέργα, υλοποιείται σε μια φάση όπου εφαρμόζονται οι παραπάνω αναφερόμενες πέντε διεργασίες, όπως σε κάθε ξεχωριστό υποέργο ενός κατασκευαστικού έργου.

Πρέπει να επισημανθεί στο σημείο ότι ένα έργο πληροφορικής δεν προσιδιάζει με τα έργα της κατηγορίας Β δεδομένου ότι διαθέτει φάσεις υλοποίησης, ούτε όμως και με τα έργα κατηγορίας Α που είναι τα κατασκευαστικά έργα, επειδή οι φάσεις ενός έργου πληροφορικές έχουν τελείως διαφορετικά χαρακτηριστικά χωρίς να είναι τύπου «καταρράκτη».

Στην παρ. 5.2.1. του προτύπου ΕΛΟΤ1429 ζητείται να περιλαμβάνονται στην οργανωτική δομή του οργανισμού υπευθυνότητες για συγκεκριμένες λειτουργίες όπως για τον προγραμματισμό έργων και ενεργειών, για τον σχεδιασμό και ωρίμανση έργων, για την διενέργεια διαγωνισμού και ανάθεση σύμβασης, για την παρακολούθηση και διαχείριση έργου, διαχείριση σύμβασης, πιστοποίηση φυσικού αντικείμενου και για την οικονομική διαχείριση των έργων.

Δεν διευκρινίζεται όμως εάν με τον όρο «λειτουργίες» εννοούνται οι ομάδες των παραπάνω αναφερομένων πέντε διεργασιών, δηλαδή της έναρξης, σχεδιασμού, εκτέλεσης, έλεγχου-παρακολούθησης και κλεισίματος, ή μήπως εννοούνται οι φάσεις ή υποέργα ενός κατασκευαστικού έργου που μεταξύ τους ταυτίζονται μόνο ως ονομασίες.

Τα έργα κατηγορίας Β περιλαμβάνουν την ανάθεση μιας μη τεχνικής υπηρεσίας (πχ ένα διαφημιστικό έντυπο, ανάπτυξη ιστοσελίδας κλπ) ή μη τεχνικής προμήθειας (πχ προμήθεια υπολογιστών κλπ).

Ενώ στην παράγραφο 7 του προτύπου υποτίθεται ότι περιγράφονται οι διεργασίες υλοποίησης του έργου, υπό την προβλεπόμενη στην θεωρία διαχείρισης έργων έννοια του όρου, εντούτοις ακολουθεί περιγραφή των φάσεων – υποέργων υλοποίησης ενός κατασκευαστικού έργου.

Το παρόν άρθρο δημοσιεύεται επίσης με μεγαλύτερη ανάλυση στους ιστότοπους https://1drv.ms/b/s!AFEHN5_taY24nQ0 και www.anko.gr.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΕΛΟΤ1429 ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΟΥ

Θα πρέπει αναμφισβήτητα κανείς να αναγνωρίσει τις προσπάθειες της Πολιτείας για θέσπιση απαιτήσεων διαχειριστικής ικανότητας στους Φορείς που υλοποιούν δημόσια έργα, οι οποίες δρομολογήθηκαν περί τα τέλη της περιόδου 2000-2006, τέθηκαν σε εφαρμογή από την περίοδο 2007-2013 και ισχύουν μέχρι σήμερα. Αν ληφθούν υπόψη οι σχετικές νομοθετικές προβλέψεις που εκδόθηκαν κατά την τελευταία δεκαετία οι υποχρεώσεις των Φορέων αυτών κατατάσσονται στις ακόλουθες περιόδους :

1^η ΠΕΡΙΟΔΟΣ από 11.01.2008 έως 08.09.2009

Κατά την περίοδο αυτή αποφασίσθηκε η θέσπιση προτύπου από τον ΕΛΟΤ με το οποίο να καθορίζονται οι απαιτήσεις προκειμένου ένας Φορέας να κρίνεται διαχειριστικά επαρκής για να υλοποιεί συγχρηματοδοτούμενα έργα. Μέχρι όμως να καταρτισθεί και να ισχύσει το πρότυπο αυτό θεσπίσθηκε το Μεταβατικό Σύστημα Διαχειριστικής Επάρκειας, με το έγγραφο 11.01.2008/ΑΠ1258/ΕΥΣ 281 του ΥΠΟΙΟ με θέμα : **Ρυθμίσεις για τη διαδικασία επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων της περιόδου 2007 – 2013, μέχρι την έκδοση του ελληνικού προτύπου διοίκησης και διαχείρισης έργων (μεταβατική περίοδος)**. Κατά την περίοδο αυτή η Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειών εξέδιδαν Πιστοποιητικό Διαχειριστικής Επάρκειας για κάθε αιτούντα Φορέα, εφόσον κρίνονταν μετά από αξιολόγηση ότι κάλυπτε τις απαιτήσεις που είχαν τεθεί με το παραπάνω έγγραφο του ΥΠΟΙΟ. Ο Φορέας αυτός υπέβαλε το Πιστοποιητικό αυτό σε κάθε αίτησή του για συγχρηματοδότηση έργου στα πλαίσια του ΠΕΠ 2007-2013.

2^η ΠΕΡΙΟΔΟΣ από 08.09.2009 έως 28.05.2010

Στις 07.07.2008 ολοκληρώθηκε το πρότυπο **ΕΛΟΤ1429 - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝ ΕΡΓΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**, ενώ στις 12.12.2008 εκδόθηκαν οι Οδηγοί Εφαρμογής του και συγκεκριμένα : ο ΕΛΟΤ 1431-1 «Οδηγός εφαρμογής του ΕΛΟΤ 1429 για οργανισμούς υλοποίησης δημόσιων τεχνικών έργων υποδομής», ο ΕΛΟΤ 1431-2 «Οδηγός εφαρμογής του ΕΛΟΤ 1429 για οργανισμούς υλοποίησης δημόσιων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών» και ο ΕΛΟΤ 1431-3 «Οδηγός εφαρμογής του ΕΛΟΤ 1429 για οργανισμούς υλοποίησης ορισμένων δράσεων με ίδια μέσα», καθώς επίσης και το πρότυπο ΕΛΟΤ 1432 για τις διεργασίες αξιολόγησης και τους αξιολογητές..

Η εφαρμογή του ΕΛΟΤ1429 έγινε υποχρεωτική για τους Φορείς στις 08.09.2009 με την ΚΥΑ 43101/ΕΥΘΥ 2038/ΦΕΚ 08.09.2009/1914 – ΥΠΕΣ / ΥΠΟΙΟ / ΥΠΕΧΩΔΕ / ΥΠΑΝΑ / ΥΠΑΠΑΣΧ, για εκείνα τα έργα που συγχρηματοδοτούνται, εξαιρουμένων των αντίστοιχων που χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από εθνικούς πόρους. Με την ΚΥΑ αυτή έληξε η προηγούμενη περίοδος ισχύος του Μεταβατικού Συστήματος Διαχειριστικής Επάρκειας, το δε πιστοποιητικό

Διαχειριστικής Επάρκειας χορηγούνταν αποκλειστικά από κατάλληλα διαπιστευμένους Φορείς μετά από αξιολόγηση βάσει του προτύπου ΕΛΟΤ1432.

3^η ΠΕΡΙΟΔΟΣ από 28.05.2010 έως 31.12.2015

Στη συνέχεια με την Υπουργική Απόφαση της 28.05.2010 του ΥΠΟΙΑΝ (ΑΠ 22867/ΕΥΘΥ 984) με θέμα: **Ρυθμίσεις για την επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων της περιόδου 2007 -2013**, που εκδόθηκε στα πλαίσια του Ν3840/31.03.2010 με θέμα την **Αποκέντρωση, απλοποίηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007–2013 και άλλες διατάξεις**, ακυρώθηκε ουσιαστικά η προηγούμενη ΚΥΑ της 08.09.2009, της υποχρεωτικής δηλαδή πιστοποίησης βάσει του ΕΛΟΤ1429.

Αποτέλεσμα της ακύρωσης αυτής ήταν η επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας των Δημοσίων Υπηρεσιών να χορηγείται πάλι από τις Διαχειριστικές Αρχές με την μορφή πιστοποιητικού, όπως συνέβαινε με την διαχειριστική επάρκεια της μεταβατικής περιόδου (1η ΠΕΡΙΟΔΟΣ από 11.01.2008 έως 08.09.2009), με παρόμοιο πλαίσιο υποχρεώσεων. Εξακολουθούσε επίσης να ισχύει το πιστοποιητικό επάρκειας που εκδόθηκε για ένα Φορέα κατά την παραπάνω μεταβατική περίοδο (11.01.2008 έως 08.09.2009) και δεν είχε πιστοποιηθεί με βάση το ΕΛΟΤ 1429.

Η δυνατότητα οργάνωσης ενός Δημόσιου Φορέα με βάση το πρότυπο ΕΛΟΤ1429, προβλέπονταν διαζευκτικά ως προς τις προβλέψεις επάρκειας της ως άνω Υπουργικής απόφασης, βάσει της παρ. 11 του άρθρου 12 του Ν3840/2010 με την οποία τροποποιήθηκε η παρ. 1 του άρθρου 22 του Ν3614/2007.

Με την λήξη στις 31.12.2015 του προγράμματος ΕΣΠΑ περιόδου 2007 – 2013 έπαψε και η ισχύς των προβλέψεων της παραπάνω ΥΑ του ΥΠΟΙΑΝ της 28.05.2010 και ως εκτούτου η ισχύς των πιστοποιητικών Διαχειριστικής Επάρκειας των Φορέων που είχαν ήδη εκδοθεί σε οποιαδήποτε προηγούμενη περίοδο.

4^η ΠΕΡΙΟΔΟΣ από 01.01.2016 έως 31.12.2020 / 31.12.2022

Σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ του Οδηγού Ο.Ι.1_1 της 30.10.2015 που εκδόθηκε από την ΜΟΔ Α.Ε. εξακολουθεί να ισχύει η απαίτηση της διασφάλισης της διαχειριστικής ικανότητας των Φορέων που υλοποιούν συγχρηματοδοτούμενα έργα κατά την περίοδο 2014-2020. Παράλληλα ανατίθεται στις Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειών η υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι οι Φορείς αυτοί διαθέτουν τη διοικητική, χρηματοοικονομική και επιχειρησιακή ικανότητα να τηρήσουν τους απαιτούμενους όρους πριν από την έγκριση ένταξης των έργων τους, χωρίς να απαιτείται να έχουν ήδη αποκτήσει οι Φορείς αυτοί έγγραφο ή πιστοποιητικό διαχειριστικής επάρκειας πριν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης, όπως ίσχυε κατά την περίοδο 2007 – 2013.

Η υποχρέωση αυτή των Διαχειριστικών Αρχών δεν υφίσταται για εκείνους τους Φορείς που διαθέτουν, πριν την υποβολή της πρότασης, τους σε ισχύ πιστοποιητικό από κατάλληλα διαπιστευμένο οργανισμό **είτε** κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ 1429 «Διαχειριστική επάρκεια οργανισμών

για την υλοποίηση έργων δημοσίου χαρακτήρα» για τις κατηγορίες δράσεων που αφορούν τον εκάστοτε οργανισμό, σύμφωνα με τους σχετικούς αναφερόμενους παραπάνω Οδηγούς Εφαρμογής, είτε κατά το πρότυπο ISO 9001, εφ' όσον περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του διαδικασίες διαχείρισης συγχρηματοδοτούμενων έργων ήτοι, Δημόσια Τεχνικά Έργα Υποδομών, Δημόσια Έργα Προμηθειών και Υπηρεσιών ή Δημόσια Έργα που Υλοποιούνται με Ίδια Μέσα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω προκύπτει ότι η σημαντικότερη ίσως μέχρι σήμερα προσπάθεια της Πολιτείας για την αναβάθμιση των Φορέων του Δημοσίου που υλοποιούν έργα είναι το πρότυπο ΕΛΟΤ1429, η υποχρεωτική εφαρμογή του οποίου ίσχυσε μόνο για μερικούς μήνες, δηλαδή κατά την 2^η παραπάνω αναφερόμενη περίοδο από 08.09.2009 έως 28.05.2010. Είναι προφανές ότι οι υποχρεωτικές απαιτήσεις για την απόδειξη της διαχειριστικής επάρκειας κατά την διάρκεια των υπολοίπων περιόδων αλλά και της τρέχουσας μέχρι το 2020/2022 αποτελούν ένα μικρό υποσύνολο των απαιτήσεων που προβλέπονται στο ΕΛΟΤ1429 μόνο για το επίπεδο 1 διαχειριστικής επάρκειας. Είναι προφανές επίσης ότι η απλοποίηση αυτή στις απαιτήσεις διαχειριστικής επάρκειας επιβλήθηκαν στα πλαίσια της εμφανισθείσας οικονομικής κρίσης που ταλαιπωρεί την χώρα μας μέχρι και σήμερα, αξιολογούμενης από τους διοικούντες ως πολυτέλεια της υποχρέωσης τήρησης του προτύπου ΕΛΟΤ1429.

Όμως κατά τις περιόδους κρίσεων θα πρέπει τόσο τα μεμονωμένα άτομα όσο και οι οργανισμοί να γίνονται αποτελεσματικότεροι και αποδοτικότεροι γιατί σε αντίθετη περίπτωση δεν μπορούν να εξέλθουν από την κρίση, κάτι που ασφαλώς έχει αποδειχθεί στη χώρα μας περίτρανα. Με το παρόν άρθρο προτείνονται ορισμένες βελτιώσεις στο πρότυπο ΕΛΟΤ1429 με την ελπίδα να φανούν χρήσιμες κατά την περίπτωση της υποχρεωτικής μελλοντικής εφαρμογής του.

Κατ' αρχάς δεν θα πρέπει να λησμονηθεί ότι το πρότυπο αυτό βασίζεται ή θα πρέπει να βασίζεται στην θεωρία Διοίκησης Έργων και θα πρέπει να υπάρχει ο στόχος να αποτελέσει κάποτε ένα ελληνικό μοντέλο ή πρότυπο αξιολόγησης της επάρκειας δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών στην διαχείριση έργων, όπως το P3M3 (UK) και το OPM3 του PMI.

Ένα τέτοιο πρότυπο όμως θα πρέπει να ορίζει το έργο *ως μια οποιασδήποτε μορφής δραστηριότητα που έχει τα χαρακτηριστικά της προσωρινότητας και της παραγωγής ενός μοναδικού προϊόντος ή υπηρεσίας και να μην αναφέρεται μόνο σε έργα που παράγουν ως προϊόν ένα τεχνικό έργο.* Θα πρέπει συνεπώς στο πρότυπο αυτό να περιγράφεται η εφαρμογή από τους οργανισμούς με επαναληπτικό τρόπο των πέντε διεργασιών, δηλαδή της έναρξης (initiating), του σχεδιασμού (planning), της εκτέλεσης (executing), του ελέγχου – παρακολούθησης (monitoring&controlling) και του κλεισίματος (closing).

Η δομή του προτύπου ΕΛΟΤ1429 εδράζεται στην αντίληψη ότι τα έργα που προβλέπονται στον οδηγό εφαρμογής ΕΛΟΤ 1431-1 «Οδηγός εφαρμογής του ΕΛΟΤ 1429 για οργανισμούς υλοποίησης δημόσιων τεχνικών έργων υποδομής», ονομαζόμενα ως έργα κατηγορίας Α, ανήκουν στην κατηγορία των κατασκευαστικών έργων, ο κύκλος ζωής των οποίων αποτελείται από τρεις φάσεις – υποέργα. Αντίστοιχα, τα έργα που προβλέπονται στον οδηγό εφαρμογής ΕΛΟΤ 1431-2 «Οδηγός εφαρμογής του ΕΛΟΤ 1429 για οργανισμούς υλοποίησης δημόσιων συμβάσεων

προμηθειών και υπηρεσιών», ονομαζόμενα ως έργα κατηγορίας Β, είναι έργα με μια φάση στον κύκλο ζωής τους.

Ένα κατασκευαστικό έργο που ανήκει στην κατηγορία Α προκειμένου να υλοποιηθεί, επιμερίζεται σε τρεις φάσεις, που μπορούμε να τις θεωρήσουμε και ως υποέργα. Τα υποέργα αυτά είναι ο *προσδιορισμός του έργου, η ωρίμανσή του (μελέτες και αδειοδοτήσεις) και η κατασκευή και παραλαβή του.*

Κύριο χαρακτηριστικό των υποέργων αυτών είναι ότι δεν μπορεί να ξεκινήσει η υλοποίηση κάποιου από αυτά, αν δεν ολοκληρωθεί το προηγούμενο, είναι δηλαδή τύπου «καταρράκτη». Τα σημεία διέλευσης από το ένα υποέργο στο άλλο, όπου λαμβάνονται αποφάσεις είτε από τα Δημοτικά ή Διοικητικά ή Περιφερειακά Συμβούλια για συνέχιση ή μη του έργου από το ένα υποέργο - φάση στο άλλο, είτε από τις Διαχειριστικές Αρχές για ένταξή τους ή όχι σε πρόγραμμα χρηματοδότησης, είναι πολύ σημαντικά, επειδή στα σημεία αυτά μπορεί να σταματήσει (kill the project) ένα έργο. Παράλληλα ο οργανισμός θα πρέπει να συγκεντρώνει τις προσπάθειές του με διαφορετικό κάθε φορά τρόπο, εφαρμόζοντας και τις πέντε παραπάνω ομάδες διεργασιών ώστε να οργανώνει και να ολοκληρώνει κάθε υποέργο.

Αντίστοιχα, ένα έργο κατηγορίας Β μπορεί να είναι μόνο προμήθεια ή μια υπηρεσία που δεν αποτελεί φάση ή υποέργο ενός κατασκευαστικού έργου (δηλαδή υπηρεσία εκτός Ν3316/05, που με απόφαση του Ελ. ΣΥΝ. έχει ήδη τεθεί η διαχωριστική αυτή γραμμή). Τα έργο αυτό της κατηγορίας Β δεν επιμερίζεται σε φάσεις ή υποέργα, υλοποιείται σε μια φάση όπου εφαρμόζονται οι παραπάνω αναφερόμενες πέντε διεργασίες, όπως σε κάθε ξεχωριστό υποέργο ενός κατασκευαστικού έργου.

Πρέπει να επισημανθεί στο σημείο ότι ένα έργο πληροφορικής δεν προσιδιάζει με τα έργα της κατηγορίας Β δεδομένου ότι διαθέτει φάσεις υλοποίησης, ούτε όμως και με τα έργα κατηγορίας Α που είναι τα κατασκευαστικά έργα, επειδή οι φάσεις ενός έργου πληροφορικής έχουν τελείως διαφορετικά χαρακτηριστικά χωρίς να είναι τύπου «καταρράκτη».

Στην παρ. 5.2.1. του προτύπου ΕΛΟΤ1429 ζητείται να περιλαμβάνονται στην οργανωτική δομή του οργανισμού υπευθυνότητες για συγκεκριμένες λειτουργίες όπως για τον προγραμματισμό έργων και ενεργειών, για τον σχεδιασμό και ωρίμανση έργων, για την διενέργεια διαγωνισμού και ανάθεση σύμβασης, για την παρακολούθηση και διαχείριση έργου, διαχείριση σύμβασης, πιστοποίηση φυσικού αντικείμενου και για την οικονομική διαχείριση των έργων.

Δεν διευκρινίζεται όμως εάν με τον όρο «λειτουργίες» εννοούνται οι ομάδες των παραπάνω αναφερομένων πέντε διεργασιών, δηλαδή της έναρξης, σχεδιασμού, εκτέλεσης, έλεγχου-παρακολούθησης και κλεισίματος, ή μήπως εννοούνται οι φάσεις ή υποέργα ενός κατασκευαστικού έργου που μεταξύ τους ταυτίζονται μόνο ως ονομασίες.

Εάν ισχύει η πρώτη υπόθεση τότε θα πρέπει να υπάρχει μια οργανωτική μονάδα για κάθε μια από τις πέντε παραπάνω αναφερόμενες διεργασίες - λειτουργίες, για όλα τα είδη των έργων ή των υποέργων / φάσεων του οργανισμού ανεξάρτητα αν αυτά ανήκουν στην κατηγορία Α ή Β.

Εάν αντίθετα ισχύει η δεύτερη παραπάνω υπόθεση τότε θα πρέπει να προβλέπονται συγκεκριμένες οργανωτικές μονάδες για κάθε υποέργο - φάση ενός κατασκευαστικού έργου, οι οποίες είναι επιφορτισμένες να υλοποιούν τις πέντε παραπάνω αναφερόμενες διεργασίες για το συγκεκριμένο υποέργο – φάση του έργου που είναι αρμόδιες.

Ειδικότερα η αρμόδια μονάδα για την υλοποίηση του *υποέργου 1: προσδιορισμός έργου*, που θα είναι επιφορτισμένη σύμφωνα με το πρότυπο *για τον προγραμματισμό έργων και ενεργειών*, θα συντάσσει τις μελέτες ωφελιμότητας των έργων, θα προσδιορίζει ίσως ποιος είναι ο βέλτιστος συνδυασμός έργων που προσδίδουν την μεγαλύτερη αξία στον οργανισμό με βάση τους υπάρχοντες πόρους και θα υποβάλλει για έγκριση από το αποφασιστικό όργανο τα έργα που πρόκειται να προωθηθούν.

Η αρμόδια μονάδα για την υλοποίηση του *υποέργου 2: ωρίμανση έργου*, που θα είναι επιφορτισμένη σύμφωνα με το πρότυπο *για τον σχεδιασμό και ωρίμανση έργων* θα εκπονεί τις απαιτούμενες μελέτες και θα μεριμνά για την λήψη των απαιτούμενων αδειών και εγκρίσεων των εγκριμένων έργων, μέχρι την υποβολή τους για έγκριση χρηματοδότησης.

Η αρμόδια μονάδα για την υλοποίηση του *υποέργου 3: εκτέλεση έργου*, που θα είναι επιφορτισμένη σύμφωνα με το πρότυπο *για την διενέργεια διαγωνισμού και την ανάθεση σύμβασης* θα διεξάγει τους διαγωνισμούς αναθέσεων που προκύπτουν από τον σχεδιασμό που προηγήθηκε, δηλαδή τις αναθέσεις συμβάσεων μελέτης (N3316/05) ή έργων (N1418/84)

Η αρμόδια μονάδα για την υλοποίηση του *υποέργου 3: εκτέλεση έργου*, που θα είναι επιφορτισμένη σύμφωνα με το πρότυπο *για την παρακολούθηση και διαχείριση έργου, διαχείριση σύμβασης, πιστοποίηση φυσικού αντικείμενου* θα ασκεί την διαχείριση των ανατιθέμενων έργων, την διαχείριση των συμβάσεων, την παρακολούθηση και έλεγχο των συμβάσεων ανάθεσης (εργολαβιών) και παραλαβή των έργων, δηλαδή των μελετών ή των προϊόντων των έργων (κτίρια, δίκτυα υποδομών κλπ).

Η αρμόδια μονάδα για την υλοποίηση του *υποέργου 3: εκτέλεση έργου*, που θα είναι επιφορτισμένη σύμφωνα με το πρότυπο *για την οικονομική διαχείριση των έργων* (και για τα 3 υποέργα), θα ασκεί την οικονομική διαχείριση κατά την διάρκεια και των τριών υποέργων – φάσεων υλοποίησης των έργων.

Είναι προφανές ότι οι αναφερόμενες στην παράγραφο 5.2.1. του προτύπου λειτουργίες νοούνται ότι είναι οι φάσεις εκτέλεσης ενός κατασκευαστικού έργου και όχι οι διεργασίες για την υλοποίηση ενός οποιουδήποτε έργου. Αυτό που ισχύει στην πραγματικότητα είναι ότι για τα έργα κατηγορίας Α απαιτείται από την νομοθεσία που διέπει την εκπόνηση των μελετών (N3316/2005) και την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων (N3669/2008), η ύπαρξη Τεχνικής Υπηρεσίας (και αποφανομένων επί των πράξεών της οργάνων), η οποία αναλαμβάνει την ευθύνη της υλοποίησης και των τριών φάσεων / υποέργων των κατασκευαστικών έργων και ως εκούτου εκτελεί το σύνολο των προβλεπόμενων στην παραπάνω παράγραφο του προτύπου λειτουργιών, εκτός από τις πληρωμές που εκτελούνται από την οικονομική Υπηρεσία του Οργανισμού.

Τα έργα κατηγορίας Β περιλαμβάνουν την ανάθεση μιας μη τεχνικής υπηρεσίας (πχ ένα διαφημιστικό έντυπο, ανάπτυξη ιστοσελίδας κλπ) ή μη τεχνικής προμήθειας (πχ προμήθεια υπολογιστών κλπ), η δε σχετική διαδικασία διεκπεριώνεται είτε από την Διεύθυνση Προγραμματισμού, εάν υπάρχει (πχ Περιφέρειες και μεγάλοι Δήμοι) είτε από Διευθύνσεις ή Τμήματα Προμηθειών, σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο που ανήκει ο Οργανισμός (ΠΔ118/2007, Ν2286/1995, ΕΚΠΟΤΑ κλπ). Στην περίπτωση αυτή το προσωπικό που συμμετέχει στις διαδικασίες δεν ανήκει στην Τεχνική Υπηρεσία του οργανισμού.

Στο σημείο αυτό αξίζει να τονισθεί μια προφανής αντίφαση δεδομένου ότι μια προμήθεια που είναι τμήμα ενός κατασκευαστικού έργου (όπως πχ μια αντλία, ένας λέβητας κλπ), ενώ ανήκει ως φυσικό αντικείμενο στην Τεχνική Υπηρεσία εντούτοις πρέπει υποχρεωτικά να υλοποιηθεί από το Τμήμα Προμηθειών, ως εάν επρόκειται για προμήθεια εξοπλισμού γραφείων και στην συνέχεια να παραδοθεί στην Τεχνική Υπηρεσία για ενσωμάτωσή της στο εκτελούμενο έργο.

Εάν δεν υπήρχαν οι επιβαλλόμενοι από την νομοθεσία περιορισμοί στην μορφή των οργανωτικών μονάδων των οργανισμών που υλοποιούν τεχνικά έργα, τότε θα μπορούσε να υπάρχει ταύτιση των οργανωτικών μονάδων με τις εκτελούμενες σε όλα τα έργα διεργασίες, ανεξάρτητα από το είδος ή την κατηγορία (Α ή Β) των εκτελούμενων έργων.

Ενώ στην παράγραφο 7 του προτύπου υποτίθεται ότι περιγράφονται οι διεργασίες υλοποίησης του έργου, υπό την προβλεπόμενη στην θεωρία διαχείρισης έργων έννοια του όρου, εντούτοις ακολουθεί περιγραφή των φάσεων – υποέργων υλοποίησης ενός κατασκευαστικού έργου.

Μπορούμε να αναγνωρίσουμε ότι οι παράγραφοι του προτύπου: 7.2 - *Διεργασίες σχεδιασμού*, 7.2.1 - *Οργάνωση έργου και ανάγκες σε προσωπικό και εξοπλισμό*, 7.2.2 - *Πρόγραμμα ελέγχων*, 7.2.3 - *Χρονοδιάγραμμα έργου*, 7.2.4 - *Δείκτες παρακολούθησης των έργων*, 7.2.5 - *Διαχείριση κινδύνων*, 7.3 - *Εκτέλεση με ίδια μέσα και ανάθεση συμβάσεων με δημόσιο διαγωνισμό* και 7.3.1 *Γενικά*, ανήκουν στην διεργασία *σχεδιασμού της φάσης / υποέργου κατασκευή – παραλαβή* ενός κατασκευαστικού έργου.

Παρόμοια οι παράγραφοι του προτύπου: 7.3.2 - *Εκτέλεση έργου με ίδια μέσα* και 7.3.3 - *Εκτέλεση έργου με ανάδοχο*, ανήκουν στην διεργασία *εκτέλεση της φάσης / υποέργου κατασκευή – παραλαβή* ενός κατασκευαστικού έργου.

Επίσης οι παράγραφοι του προτύπου: 7.4 - *Παρακολούθηση της εκτέλεσης του έργου*, 7.4.1 - *Έλεγχοι ποιότητας εκτέλεσης του έργου και πιστοποίηση φυσικού αντικειμένου*, 7.4.3 - *Επικοινωνία και αναφορές*, 7.4.4 - *Έλεγχος αλλαγών* και 7.4.5 *Οικονομική διαχείριση*, ανήκουν στην διεργασία *παρακολούθηση – έλεγχος της φάσης / υποέργου κατασκευή – παραλαβή* ενός κατασκευαστικού έργου.

Οι παράγραφοι επίσης του προτύπου: 7.4.2 - *Παραλαβή έργου* και 7.5 - *Διεργασίες διαχειριστικού κλεισίματος του έργου*, ανήκουν στην διεργασία *κλείσιμο της φάσης / υποέργου κατασκευή – παραλαβή* ενός κατασκευαστικού έργου.

Η παράγραφος 7.1.1 - *Καταγραφή αναγκών* του προτύπου ανήκει στην φάση – υποέργο *προσδιορισμός έργου*, ενώ η παράγραφος 7.1.2 - *Προετοιμασία και ωρίμανση* στην φάση –

υποέργο *ωρίμανση (μελέτες – αδειοδοτήσεις)*. Θα έπρεπε προφανώς η παράγραφος 7.1.2 να αποτελεί ξεχωριστή παράγραφο και να μην είναι τμήμα της παραγράφου 7.1 – *Διεργασίες έναρξης του έργου*, δεδομένου ότι αποτελεί διακριτή φάση – υποέργο.

Όπως επίσης έχει προαναφερθεί τα έργα της ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β υλοποιούνται σε μία φάση. Επομένως θα πρέπει να εξαιρεθεί για αυτά η παρ. 7.1.2 - *Προετοιμασία και ωρίμανση*, και να παραμείνουν όλες οι υπόλοιπες παράγραφοι, θεωρώντας ότι αναφέρονται όχι στην κατασκευή και παραλαβή ενός τεχνικού έργου αλλά στην εκτέλεση ενός έργου της ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β.